

ТРЫ ПАДЫХОДЫ,

або Лісабон вачыма будучага архітэктара

Невялікая Партугалія, самая заходняя дзяржава Еўропы, падзяляе разам з магутнай Іспаніяй Пірэнейскі паўвостраў. Што яшчэ вядома сярэднестатыстычнаму беларусу пра гэтую краіну? Ну хіба што пра Васка да Гама і мост, як у Сан-Францыска. А студэнтка Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта Дар'я Мандзік паехала пераймаць вопыт у Лісабон на цэлы год. За прайшоўшы час у дзяўчыны ўжо набіралася шмат цікавых уражанняў, якімі яна падзялілася з «Чырвонкай».

— Даша, распавядзі, як табе ўдалося трапіць у Партугалію?

— Наш універсітэт удзельнічае ў праграме па абмене студэнтамі «Erasmus Mundus». Усяго набралі групу з 11 чалавек. Усе мы раскіданы па тры краіны — Іспанія, Партугалія і Італія. Цэлы год я вучыся ў Лісабонскім універсітэце, а пасля мне залічаць гэты час у Беларусі як пройдзены час-вёрты курс. У прычыне, архітэктары па ўсім свеце павінны ведаць адны і тыя ж рэчы, таму вялікай розніцы ў праграмах навучання няма. Праўда,

працамі бываюць, як правіла, прыватныя дамы і інтэр'еры, а большасць астатніх будынкаў праектуецца адмысловымі інстытутамі па тыповых праектах. Партугальскія выкладчыкі больш скіраваны на рэальны праект — яны ставяцца да працы так, нібыта ты сапраўды збіраешся гэта пабудаваць.

Яшчэ адно адрозненне ад нашай сістэмы адукацыі: абавязкова хоць нейкая частка праекта павінна быць зроблена ў групе. Гэта дапамагае, бо чуеш крытыку ў свой бок. Праўда, працаваць з парту-

дамкамі з чырвонымі дахамі. Не кожная архітэктурнае сюды ўпішацца.

— Наколькі важнае для партугальцаў захаванне гістарычнай архітэктурнай спадчыны?

— Гэта іх улюбёная тэма. Але не толькі захаванне, а яшчэ і асваенне. Падчас уладарання дыктатара Салазара (1928 — 1968) рэстаўрацыя партугальскай дзяржава сцвярджала сваю магутнасць. Пасля Салазара ў краіне пачаўся перыяд, калі людзі актыўна будаваліся, кіруючыся дэвізам: «Дзе хочам, там і будзем». Але зараз усё становіцца на свае месцы. На Партугалію вельмі моцна паўплываў эканамічны крызіс апошніх гадоў, таму новае будуюць мала — збольшага гэта рэстаўрацыя і рэканструкцыя. На працягу года менавіта гэтымі рэчамі я і займаюся. Як гэта выглядае? Нам далі рэальную вуліцу ў цэнтры Лісабона, якую муніцыпалітэт хоча рэканструяваць. Вуліца маленькая, вузенькая, дамы закінутыя, але яна мае выгаднае становішча. Мы туды хадзілі, замяралі і апісалі, размаўлялі з жыхарамі. Пасля першага семестра служачыя муніцыпалітэта прыходзілі на абарону праектаў і знаёміліся з нашымі прапановамі, крытыкавалі, ацэньвалі.

— Беларусам ёсць чаму павучыцца ў рэканструкцыі?

— Ты калі-небудзь думала, што можна зрабіць з Гальшанамі? А падыходы, як казаў наш выкладчык, зводзяцца да трох. Можна проста ўзяць аб'ект і аднавіць яго з выкарыстаннем тагачасных тэхналогій, як тое відаць на старажытнай гравюры, у ме-

— Адна з праблем Мінска — забудова горада, якая робіцца больш шчыльнай. Ці актуальна гэта для Лісабона?

— Горад, шчыра кажучы, вялізны: ад гістарычнага цэнтры і старой забудовы да спальных раёнаў даволі далёка. У цэнтры шчыльна забудовы няма: самі дамкі невысокія, забудова пераважна

музыка (напрыклад, бразільская), і можна патанцаваць. Што да кулінарыі — традыцыйныя стравы на смак не вельмі адрозніваюцца ад тых, што мы прывыклі есці ў Беларусі. Хіба што тут спажываюць больш рыбы і морарадуктаў.

— Навучанне, колькі я разумю, вядзецца на партугальскай мове?

— На партугальскай і англійскай, а ў паўсядзённым ужытку мы карыстаемся рускай і беларускай мовамі. Зараз палова выкладчыкаў размаўляе з намі на сваёй роднай мове, але яе мы яшчэ добра не вывучылі. Агульныя фразы ведаем — у краму схадыць можам. Партугальская мова не надта складаная — агульную думку зразумееш. А яшчэ яны гавораць, як нам падаецца, вельмі доўга, а пасля высвятляецца, што казалі толькі пра нешта адно.

— Акрамя гаманлівасці, ці ёсць яшчэ адметныя рысы менталітэту?

— Партугальцы нікуды не спяшаюцца. Кідаецца ў вочы, што калі яны нешта робяць — то зусім не мітусяцца. У параўнанні з энергічнай Барселонай, дзе мне таксама давалося пабываць, гэта асабліва заўважна, — яны вольныя, упэўненыя ў сабе.

— Дык і беларусы ж не надта хуткія...

— Так, але мы заўжды нервуемся з-за гэтага. Сядзіш і думаеш: маўляў, я нічога не зрабіў, такі-сякі. А партугальцы пачуваюцца добра. Адна чыў, захацеў — яшчэ адпачыў, а пасля можна і папрацаваць... Усё як мае быць.

— А як яны ставяцца да беларусаў?

— Збольшага ўсе партугальцы ведаюць пра нашу краіну. Калі чуюць «Беларусь», палова ківае: «Мінск, Мінск». Цікава, адкуль ім зна-

У Партугаліі нас прывучаюць абавязкова працаваць з акружэннем. Напрыклад, трэба разлічыць, як павінна выглядаць школа для двухпавярховай старой вуліцы, забудаванай светлымі дамкамі з чырвонымі дахамі. Не кожная архітэктурнае сюды ўпішацца.

жах канкрэтнай эпохі. Можна проста пакінуць руіны ў тым стане, у якім яны знаходзяцца. Трэці варыянт — спалучыць са старой пабудовай нешта сучаснае, каб сыграць на кантрасте. Такой рэканструкцыі, прычым вельмі якаснай, многа па ўсёй Еўропе, бо засталася шмат старога і з ім трэба нешта рабіць.

Да архітэктараў у Партугаліі ставяцца з павагай, іх меркаванне мае вагу. Гэта не дзіўна, бо два лаўрэаты (за 1992 і 2011 гады) Прытцераўскай прэміі (аналаг Нобелеўскай, толькі па архітэктурцы. — Аўт.), паходзяць з гэтай краіны. У Партугаліі вельмі шмат гістарычных помнікаў, але і сучасная архітэктурнае таксама на высокім узроўні.

квартальная, і ўшчыльняць папросту няма куды, бо вуліцы вельмі вузкія. У Мінску іншы тып гарадской забудовы — шматкватэрныя дамы, што стаяць асобна; паміж імі ёсць пустыя месцы, якія па нарматывах павінны займаць дзіцячыя пляцоўкі, паркоўкі, зялёныя зоны і зоны адпачынку.

— Якія мясціны ў Лісабоне ты прапанавала б паглядзець?

— Калі чалавек хоча зразумець краіну, раю проста прагуляцца па вуліцах, паразмаўляць з мясцовымі жыхарамі. Але і архітэктурную мясцовую, безумоўна, варта пабачыць — напрыклад, знамяціты манастыр Жыронімуш, які мы бачым штодня, бо жывём побач, альбо мястэчка Сінтра, што недалёк ад горада. Дзіўна, але цэнтр горада поўніцца закінутымі будынкамі — шмат хто з'язджае.

— Ведаю, што ты вялікі аматар паходаў. Ці ўдалося табе павандраваць па Партугаліі?

— Пакуль пра сапраўдныя паходы толькі мару. Аднак у нас была вандроўка з групай

Партугальскія выкладчыкі больш скіраваны на рэальны праект — яны ставяцца да працы так, нібыта ты сапраўды збіраешся гэта пабудаваць.

не скажу, каб усё было абсалютна аднолькавым...

— Якія ж адрозненні ў падыходах да выкладання?

— Усе нашы выкладчыкі — архітэктары-практыкі, дарэчы, даволі заможныя людзі. Яны шмат паказваюць і тлумачаць, у тым ліку і свае праекты, абмяркоўваюць з намі розныя падыходы да вырашэння пэўных праблем. Упэўнена: у беларускіх выкладчыкаў таксама ёсць свае праекты, але часцей за ўсё мы пра іх не ведаем. Магчыма з-за таго, што ў нас аўтарскімі

гальцамі складана, але мне падабаецца сама ідэя.

— Ты ўзгадала пра іншы падыход — якая «фішка» ў партугальцаў?

— Узімку я была ў Беларусі на абароне праектаў школ. Першае, што кінулася ў вочы, — знешні выгляд будынкаў ніяк не звязаны з тым, што навокал. У Партугаліі нас прывучаюць абавязкова працаваць з акружэннем. Напрыклад, трэба разлічыць, як павінна выглядаць школа для двухпавярховай старой вуліцы, забудаванай светлымі

ИЗВЕЩЕНИЕ

о проведении аукционных торгов по продаже земельных участков в г. Бресте в частную собственность граждан Республики Беларусь

№ лота	Адрес участка/ кадастровый номер	Кадастровый № 14010000000	Общая площадь (га)	Целевое назначение использования участка	Начальная цена предмета аукциона (руб.)	Сумма задатка (руб.)	Расходы по подг. земель.-кадастр. док. (руб.)	Характеристика инженерных коммуникаций и сооружений на участке
1	пер. 6-й Лыщицкий, 10	1026881	0,1047	Строительство и обслуживание жилого дома	76 249 345	15 240 000	-	ограничений в использовании земель нет
2	пр-д Березовский, 7/1	1028041	0,1002		97 296 204	19 450 000	450 000	ограничений в использовании земель нет
3	район Ковельского шоссе, 86	1004609	0,1101		104 293 436	20 850 000	450 000	ограничений в использовании земель нет
4	ул. Берестовая, 24	1022210	0,1017		71 648 260	14 320 000	450 000	ограничений в использовании земель нет
5*	ул. Красногвардейская, 36	1027451	0,1185		241 760 737	48 350 000	2 834 194	0,0058 га — охранный зона воздушной линии электропередачи напряжением 0,4 кВ

* — повторные аукционные торги

Организатор аукционных торгов — КУП «Брестский городской центр по управлению недвижимостью»

Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов по продаже земельных участков в частную собственность, утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 №462, и состоит при наличии не менее двух участников. В аукционе могут участвовать граждане Республики Беларусь.

Перечень документов, представляемых участником аукциона: заявление на участие в аукционе; документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков); гражданством — копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина — нотариально удостоверенная доверенность. При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Лицо, желающее принять участие в аукционе, обязано подписать с организатором торгов Соглашение, определяющее взаимные права и обязанности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Порядок осмотра объекта осуществляется участником аукциона по согласованию с организатором торгов.

Задаток в размере до 20% от начальной цены предмета аукциона (лота) перечисляется КУП «Брестский городской центр по управлению недвижимостью» на р/с № 3012780360011 в филиале № 100 Брестское областное управление ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Бреста, код 246, УНП 290433924.

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на предоставление предмета аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%, обязан:

• в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся в размере, определенном соответствующим протоколом аукционных торгов, осуществить оплату за предмет аукциона, возместить расходы, понесенные городским бюджетом по подготовке земельно-кадастровой документации и государственной регистрации земельного участка, а также компенсировать организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения (окончательный размер которых определяется до аукциона и фиксируется в соответствующих

ведомостях ознакомления участников). Оплата цены продажи предмета аукциона может быть осуществлена в рассрочку, в соответствии с решением Брестского горисполкома от 15 мая 2008 г. № 881;

• в течение 2 месяцев со дня получения выписки из решения горисполкома об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона обратиться за государственной регистрацией права частной собственности на земельный участок;

• приступить к освоению земельного участка в течение 1 года со дня получения свидетельства (удостоверения) о государственной регистрации создания земельного участка и возникновения права на него в соответствии с целью и условиями его предоставления (начать строительство).

Аукцион состоится 18 сентября 2014 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Энгельса, 3, каб. 607. Заявки на участие в аукционе принимаются с 8.30 14.08.2014 г. до 17.30 12.09.2014 г. (перерыв с 13.00 до 14.00; вых.: суб., вс.) по адресу: г. Брест, ул. Ленина, 50. Контактные телефоны: 53 81 92, 53 45 65. Сайты: www.bgcn.by, www.city.brest.by и www.gki.gov.by

Нам далі рэальную вуліцу ў цэнтры Лісабона, якую муніцыпалітэт хоча рэканструяваць. Пасля першага семестра служачыя муніцыпалітэта прыходзілі на абарону праектаў і знаёміліся з нашымі прапановамі, крытыкавалі, ацэньвалі.

па справах рэканструкцыі ў невялікае мястэчка Іданья-а-Велья. Муніцыпалітэт арганізаваў нам паездку, каб студэнты прапанавалі рашэнні некалькіх праблем у мястэчку.

— Напэўна, вы навучыліся спяваць партугальскія песні і танцаваць пад іх?

— Песні ў Партугаліі сапраўды вельмі прыгожыя — яны называюцца «фаду». Іх спявалі жонкі маракоў, якія заставаліся на беразе чакаць сваіх мужоў. Фаду — гэта брэнд: іх можна пачуць паўсюдна, але мне не надта падабаецца, калі некаторыя рэчы становяцца заманкамі для турыстаў.

Часам заходзім у адзін квартал, дзе гучыць добрая

ёмы Мінск? Можа, дзякуючы футболу? Тут усе «страцілі галаву» ад футбола. Ледзь не забылася: у Партугаліі яшчэ студэнты прапанавалі рашэнні некалькіх праблем у мястэчку.

— Сумуеш па радзіме?

— Вельмі. Калі знаходзішся ў іншай краіне, не хапае сяброў і сям'і. Затое з'явілася разуменне: ад'язджаць з Беларусі не хачу. А набрацца партугальскага вопыту ў галіне архітэктурцы — гэта можна!

Кацярына РАДЗЮК.